

המכון הישראלי לפסיכואנליזה
ע"ש מ. אייטינגון
ועדת ההוראה

תכנית הלימודים ותיאורי הסמינרים
לשנת 2018-2019

יוני 2018

תוכן

שעות ותאריכי הלימודים

- 1..... סמסטר ראשון
- 2..... סמסטר שני
- 3..... סדנאות

תיאורי הסמינרים

- 5..... סמסטר ראשון
- 5..... שנה א'
- 6..... שנה ב'
- 8..... שנה ג'
- 9..... שנה ד'
- 10..... שנה ה'
- 11..... שנים ו' ומעלה

- 12..... סמסטר שני
- 12..... שנה א'
- 13..... שנה ב'
- 13..... שנה ג'
- 15..... שנה ד'
- 17..... שנה ה'
- 18..... שנים ו' ומעלה

- 19..... סדנאות

- 23..... מסלול הילדים

- 26..... אנליזות במטופלים קשים

- 27..... אינדקס שמות המורים

סמסטר ראשון

שנה א'

שנה ב'

15: 00-13: 30	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעמיים בחודש)	תצפית בתינוקות (פעמיים בחודש, למסלול הילדים)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעמיים בחודש)	פסיכואנליזה עם ילדים : המבט הקליניאני (פעמיים בחודש, השלמה למסלול הילדים)
	אילנה פאר גולדין	נעמי מילר ואירית לובלינסקי	ליה קוך סטולוב	הוגו גולדיוק
16: 45-15: 15	התפתחות תפיסת הסובייקט אצל פרויד		מושגי יסוד בחשיבה הקליניאנית	
	ד"ר יוסי טריאסט		ורד נבו	
18: 30-17: 00	נקודות מפנה בחשיבה של פרויד על הקומפלקס האדיפלי		סמינר קליני	סמינר קליני
	דוד אוהד		מרית גורן	ד"ר חזי כהן
20: 15-18: 45	אופקים			
	ד"ר איתמר לוי / פרופי עמנואל ברמן / ד"ר משה ברגשטיין / טלי חיימסון בוגט			

שנה ג'

שנה ד'

שנה ה'

15: 00-13: 30	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)
	אלומית נוסבאום	ד"ר יהודה פרנקל	ד"ר גיא אור	
16: 45-15: 15	היבטים טכניים של החשיבה הוויניקויאנית (מוכר למסלול הילדים)		שורשים פרוידיאניים וקליניאניים של ביון	
	טלי תמיר-אורון		הוגו גולדיוק	
18: 30-17: 00	סמינר קליני	סמינר קליני	קריאה בכתבי ביון	עידית ברק-מלמד
	חיה עניס-אברהם	תמר ברנע	אבנר ברגשטיין	
20: 15-18: 45	מיניות ילדית (מוכר למסלול הילדים)		סמינר קליני	סמינר קליני
	יואל מילר	גליה פלג-עשבי	אבי בקר	נעמה קינן

ילדים

מטופלים קשים

13: 30-12: 00	סמינר קליני ילדים (שנתי, 3 פעמים בחודש)	סמינר קליני מטופלים קשים (שנתי, פעמיים בחודש)	
	יהושע (שוקי) דורבן ומרגנית עופר	יעל סמואל	
15: 00-13: 30	פתולוגיות בילדות במבט התפתחותי - המשך (שנתי, 3 פעמים בחודש)	סמינר קליני מטופלים קשים (שנתי, פעמיים בחודש)	יהושע (שוקי) דורבן

ימי ראשון פעם בחודש 20: 30	פרום ילדים (שנתי)
	פרופי יולנדה גמפל

מועדי הלימודים : 22.1.19 , 15.1.19 , 8.1.19 , 1.1.19 , 25.12.18 , 18.12.18 , 11.12.18 , 27.11.18 , 20.11.18 , 13.11.18 , 6.11.18 , 30.10.18 , 5.2.19 , 29.1.19

תאריכי התהוות והסמינרים המשלימים של מסלולי הילדים ומטופלים קשים : מפורטים בגוף החוברת

מפגשים עם ועדת ההוראה : מתמחים לומדים – 27.11.18 בשעה 18: 45, מתמחים ותיקים – 11.12.18 בשעה 18: 30 מורים ואנליטיקאים מנחים - 27.11.18 בשעה 20: 30

ערב פתיחת שנת הלימודים : 23.10.18

סמסטר שני

שנה א'

שנה ב'

15:00-13:30	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעמיים בחודש)	תצפית בתינוקות (פעמיים בחודש, למסלול הילדים)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעמיים בחודש)
	ליה קוך סטולוב	נעמי מילר ואירית לובלינסקי	אילנה פאר גולדין
16:45-15:15	מצבים מנטליים ראשוניים – התמקמות ודיבור (מוכר למסלול הילדים)	כתבים טכניים קליניים של פרויד	ד"ר איתמר לוריא
	אורנה וסרמן		
18:30-17:00	המעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה	סמינר קליני	סמינר קליני
	נועה הס	דניה קליפלד	יגאל חיימוב
20:15-18:45	התפתחות מחשבת פרויד חלק ב' – המטא פסיכולוגיה: גיבוש וחידוש (1914-1923)	סירלס ובאלינט: מסע לאזור השבר הבסיסי	ד"ר אילן אמיר
	רופ' שמואל ארליך		

שנה ג'

שנה ד'

שנה ה'

15:00-13:30	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)
	(המנחה ייקבע בהמשך)	ד"ר יהודה פרנקל	ד"ר גיא אור
16:45-15:15	סמינר קליני	סמינר קליני	סמינר קליני
	סמדר שטיינבוק	ד"ר דניה גלט	ד"ר עפרה אשל
18:30-17:00	אופקים	כאב נפשי	כאב נפשי
	מתי בן-צור וד"ר איתמר לוריא/ ד"ר ערן רולניק/ ד"ר שי שלקס/ ורד נבו/ חגית אהרוני	שרה מוזס	שרה מוזס
20:15-18:45	התיאוריה הבסיסית של פסיכולוגיה העצמי הקוהוטיאנית	סמינר קליני	סמינר קליני
	יוסי טמיר	ד"ר מאיר שטיינבוק	ד"ר מירב רוט

ילדים

מטופלים קשים

13:30-12:00	סמינר קליני – ילדים (שנתי, 3 פעמים בחודש)	סמינר קליני - מטופלים קשים (שנתי, פעמיים בחודש)
	יהושע (שוקי) דורבן ומרגנית עופר	יעל סמואל
15:00-13:30	פתולוגיות בילדות במבט התפתחותי - המשך (שנתי, 3 פעמים בחודש)	יעל סמואל
	יהושע (שוקי) דורבן	

ימי רביעי פעם בחודש	סמינר קליני למסלול הילדים לחברים ומתמחים ותיקים
	ד"ר ויואן שטרית-וטיין
ימי ראשון פעם בחודש 20:30	פורום ילדים (שנתי)
	רופ' יולנדה גמפל

מועדי הלימודים: 5.3.19, 12.3.19, 19.3.19, 26.3.19, 2.4.19, 9.4.19, 16.4.19, 30.4.19, 14.5.19, 21.5.19, 4.6.19, 11.6.19, 25.6.19, 18.6.19

תאריכי התהוות והסמינרים המשלימים של מסלולי הילדים ומטופלים קשים: מפורטים לשנתונים השונים בגוף החוברת

מפגשים עם ועדת ההוראה: מתמחים לומדים – 26.3.19 בשעה 18:45, מתמחים ותיקים: 5.3.19, 14.5.19, 25.6.19 בשעה 18:30 מורים ואנליטיקאים מנחים – 26.3.19 בשעה 20:30

יום החברה: 28.5.19

סדנאות

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים מוגבלת ל-12 משתתפים	ימי ראשון בסתיו 21:00-16:00	21.10.18	טבעון	שמואל גרזי	פסיכואנליזה של רגשות
		29.10.18			
		4.11.18			
		11.1.18			

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים	שבתות בסמסטר א' 20:30-15:00	6.10.18	ירושלים	פרופ' רחל בלס	מתיאוריה לטכניקה קלייניאנית
		27.10.18			
		17.11.18			
		15.12.18			

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים, ותיקים וחדשים עם עדיפות לוותיקים. תוכר למתמחים שישתתפו בה שנתיים .	ימי רביעי בסמסטר א' 21:30-18:00	21.11.18	תל-אביב	חגית אהרוני	מבע משולב : ספרות ופסיכואנליזה – שנה שנייה
		19.12.18			
		16.1.19			
		10.4.19			מבע משולב : ספרות ופסיכואנליזה – שנה שמינית
15.5.19					
19.6.19					

הסדנה מוגבלת ל-15 משתתפים, עד שלושה מקומות מיועדים לחברים	שבתות בסמסטר א' 15:30-08:30	22.12.18	אזור המרכז	אתי לנדאו-פרכטר	"ביון – From K-Bion to F-Bion"
		5.1.19			
		19.1.19			

מיני סדנה ללא קרדיט , פתוחה למתמחים משנה ד' ומעלה ולחברים	ימי שלישי בין הסמסטרים 21:30-18:30	12.2.19	תל-אביב	מירה ארליך-גינור	אתיקה בפסיכואנליזה : ידיעה, אחריות, מקצועיות
		19.2.19			
		קיץ 21:30-19:00			

הסדנה פתוחה למתמחים משנה ג' ומעלה מוגבלת ל-12 משתתפים	ימי שלישי בין הסמסטרים ובקיץ 21:30-18:00	12.2.19	תל-אביב	שרה קולקר	המסע אל השימוש באובייקט
		19.2.19			
		2.7.19			
		9.7.19			
		16.7.19			

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים מוגבלת ל-15 משתתפים	ימי שישי בסמסטר א' 14:00-10:00	1.3.19	תל-אביב	ד"ר חני מן-שלוי	הפסיכואנליזה הזוגית והמשפחתית – התפתחות הפסיכואנליזה במאה העשרים ואחת
		8.3.19			
		15.3.19			
		29.3.19			
		5.4.19			

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים מוגבלת ל- 10 משתתפים	ימי שישי בסמסטר ב' 14: 30-09: 30	3.5.19	תל-אביב	ד"ר יוסי טריאסט	הפסיכואנליזה של הקבוצה - התיאוריה והשלכותיה על תפיסת הסובייקט האנליטי
		10.5.19			
		17.5.19			
		24.5.19			

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים מוגבלת ל- 12 משתתפים.	ימי שישי בקיץ 15: 00-10: 15	5.7.19	ירושלים	יעל ברוך	אובדנים והתפתחות – מבט פסיכואנליטי על המחצית השנייה של החיים
		12.7.19			
		19.7.19			
		26.7.19			

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים מוגבלת ל- 12 משתתפים, עדיפות למתמחים המטפלים במטופלים קשים	ימי שלישי בקיץ 22: 00-17: 00	2.7.19	תל-אביב	ד"ר עמי אבני	פסיכوزה ומשמעות
		9.7.19			
		16.7.19			
		23.7.19			

פרטים על סדנה נוספת, במסלול הילדים בהנחיית פרופ' יולנדה גמפל ופומפי הראל, יפורסמו בהמשך

תיאורי הסמינרים

סמסטר ראשון

שנה א'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

אילנה פאר-גולדין (טל. 054-5445538) ilana.peergoldin@gmail.com

המפגש ישמש כמסגרת לעבודה משותפת על סוגיות המלוות את חווית התהוות האנליטיקאי של המתמחים הנמצאים בתחילת תהליך הכשרתם. הסמינר יתקיים בשבוע הראשון והשלישי בכל חודש לאורך כל השנה, ויימשך גם בשנות ההכשרה הבאות במתכונת משתנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 6.11.18, 20.11.18, 18.12.18, 1.1.19, 15.1.19, 5.2.19

תצפית בתינוקות (למסלול הילדים)

נעמי מילר (טל. 09-7672844, 054-4265686) naomiler56@gmail.com

תצפית בתינוק הוא קורס חווייתי המתבסס על תצפית שבועית בתינוק בסביבתו הטבעית. הצופה מגיע לבית המשפחה מידי שבוע לשעת תצפית אותה ירשום עם סיומה. בסמינר שיתקיים פעם בשבועיים יתקיים דיון בתצפיות. התצפית לאורך זמן מאפשרת לעקוב אחר התפתחות דפוסי הקשר אם תינוק, והשפעתם על האופן שבו מתעצבת אישיותו של התינוק. השיתוף בקבוצה מאפשר לראות דפוסי שונים בהתהוותם.

העמדה של הצופה המתבונן מאפשרת לו לחדד את העמדה האנליטית. זאת עמדה של מעורבות רגשית והתבוננות פנימית, ובו זמנית מרחק מספיק שמאפשר התבוננות. הצופה לומד לשאת את ההזדהויות השונות אליהן הוא נשאב בתצפית, ומחדד את יכולתו לקרוא ולפענח תקשורת לא מילולית.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון:

30.10.18, 13.11.18, 27.11.18, 11.12.18, 25.12.18, 8.1.19, 22.1.19, 29.1.19

(מפגשים מקדימים: 4.9.18, 9.10.18 בשעה 17:30)

התפתחות תפיסת הסובייקט אצל פרויד

ד"ר יוסי טריאסט (טל. 052-2502657) joseft@inter.net.il

הסמינר נועד להציע פרספקטיבה להבנת התפתחות התיאוריה ותפיסת האדם (הסובייקט) בשלושת המודלים שיצר פרויד – המודל הקתרטני, הטופוגרפי והסטרוקטוראלי. הוא יבחן את דיוקניו השונים של הסובייקט (המטופל/ת בתיאורי המקרים) בזיקתו הדיאלקטית אל האובייקט (האנליטיקאי/ת) 'הנוכח בנפקדותו ונפקד בנוכחותו' (כתיאורו אצל אוגדן). ניתוח הגדרתו הראשונית של הסובייקט ('ההיסטרי/ת') כמי 'שזהותו מכוננת על ידי מיניותו הלא מודעת' ישמש גם כנקודת מוצא להבנת המתח הבלתי נמנע המתקיים בין המטה-פסיכולוגיה הפרוידיאנית לבין התיאוריה הקלינית – ולבחינת השלכותיו על התפתחות המעשה הטיפולי וקביעת יעדיו בהמשך הדרך. באמצעות קריאת כמה מאמרים מרכזיים וויניטות קליניות של פרויד, ננסה להתחקות אחר הדרך שבה עצם חקירת הלא-מודע חותרת תחת הגדרת הסובייקט כשם שהיא 'בוראת' אותו כל פעם על ציר מרכזי חדש (האנרגיה הנפשית; המודעות; האני שאינו אדון בביתו שלו).

נקודות מפנה בחשיבה של פרויד על הקומפלקס האדיפלי
דוד אהד (טל. 09-7668568) davidohad3@gmail.com

הסמינר יתמקד באופן החשיבה החתרני של פרויד, ככזה הממשיך וחותר תחת חשיבתו הוא. אופן חשיבה זה יבחן כעמדה פסיכואנליטית הן ביחס לתיאוריה והן כפרקטיקה קלינית. נבחן את התהפוכות בחשיבה של פרויד כפי שהן מתבטאות בדיון בקומפלקס האדיפלי. הדיון יתחיל החל מתאוריית הפיתוי במאמרים מ-1894 ועד נטישתה ב-1897. נקרא מקרים קליניים של פרויד לאורך השנים מאז הצגת הקומפלקס ועד לניסוחו המלא ב"האני והסתם" ב-1923. נבחן שינויים בתפיסת הקומפלקס בחמשת מאמרי השלמה ותיקון בשנים 1924-1931. נלווה את הדיון בקומפלקס בבחינת תפקיד המיניות בהתפתחות הנפשית. נתייחס לגישות פסיכואנליטיות המבכרות לחזור לתחנות בדרך החשיבה של פרויד מהן הוא נפרד ולגישות המאמצות חשיבה חתרנית פרוידיאנית וממשיכות בפיתוחה.

אופקים (יחד עם שנה ב)

מרכזת: טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

סמינר אופקים נועד ללימוד והעמקה בחשיבה ובשפה הפסיכואנליטית באמצעות כלי של הרחבה - מפגש בין פסיכואנליזה לבין תחומי דעת מרכזיים. בסמסטר הזה נעסוק במפגש פסיכואנליזה ואמנות, קולנוע, ומוזיקה.

פירוט הפרקים:

אמנות ופסיכואנליזה

ד"ר איתמר לוי (טל. 052-4298904) itamar_5@zahav.net.il

בתאריכים: 30.10.18, 6.11.18, 13.11.18, 20.11.18

ארבעת המפגשים יתבססו על ספרו של א. לוי *תשוקת המבט – עיונים באמנות ובפסיכואנליזה*. האמנות והפסיכואנליזה יוצגו כשתי דיסציפלינות מקבילות העוסקות בחשיבת מה שקשה למחשבה או בייצוג דברים החומקים מייצוג.

קולנוע ופסיכואנליזה: דיאלוג

פרופ' עמנואל ברמן (טל. 03-6859046) emanuel@psy.haifa.ac.il

בתאריכים: 11.12.18, 18.12.18, 25.12.18, 1.1.19

בסדרת מפגשים זו נחשוב על התרומות ההדדיות הפוטנציאליות בין הפסיכואנליזה לבין אמנות הקולנוע, שני תחומים שיצאו יחד לדרכם בשלהי המאה ה-19 ויש ביניהם נקודות מגע חשובות. בעקבות צפייה בסרטים (בבית) נשוחח עליהם, ונשתדל לשתף בפגישותינו גם במאי קולנוע.

אופרה ופסיכואנליזה

ד"ר משה ברגשטיין (טל. 054-4479398) moshebergstein@gmail.com

בתאריכים: 8.1.19, 15.1.19, 22.1.19, 29.1.19

נעסוק בשאלת האפשרות של שיח בין אופרה לפסיכואנליזה, באופן שיאפשר העשרה של שתי הדיסציפלינות. נדון בשאלת הרציונל התיאורטי לשיח כזה, ולשימוש באופרה כדרך להעשרת התיאוריה הפסיכואנליטית. הדיון ייעשה בעזרת קריאה פסיכואנליטית ומוסיקלית של קטעי אופרות, בעיקר של ורדי ווגנר.

מפגש מסכם ומשוב

טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

בתאריך: 5.2.19

שנה ב'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ליה קוך-סטולוב (טל. 02-6437234, 052-3852409) Liakoch.stolov@gmail.com

המפגש ישמש כמסגרת לעבודה משותפת על סוגיות המלוות את חווית התהוות האנליטיקאי של המתמחים הנמצאים בתהליך הכשרתם. הסמינר יתקיים בשבוע הראשון והשלישי בכל חודש לאורך כל השנה, ויימשך גם בשנות ההכשרה הבאות במתכונת משתנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון :
6.11.18 , 20.11.18 , 18.12.18 , 1.1.19 , 15.1.19 , 5.2.19

מושגי יסוד בחשיבה הקלייניאנית

ורד נבו (טל. 09-9503338 , 052-3695783) verednev@gmail.com

השפעותיה של התיאוריה שפיתחה מלאני קליין ניכרות בזרמים רבים בחשיבה הפסיכואנליטית ובעבודה הטיפולית כיום, והמשגותיה מעוררות שוב ושוב תובנות חדשות, התלבטויות, מחלוקות. נערוך במהלך הקורס היכרות עם הפיתוחים התיאורטיים העיקריים של קליין, דרך מספר צירים: הרצף של התפתחות חשיבתה, הקונטקסט ההיסטורי וההקשרים של פיתוחיה למצע החשיבה הפרוידיאני. ציר נוסף – התרומה וההעמקה של עמיתיה ותלמידיה בני דורה לחשיבתה. נתייחס בקצרה גם להרחבות ופיתוחים עכשוויים של מושגיה.

בהתאם לצירים אלה, נקרא בכתביה של קליין עצמה ובחלק מהמקורות השונים, תוך החלת החשיבה התאורטית לקליניקה, אותה נפגוש בדוגמאות מהספרות ומנסיונם של המשתתפים. המושגים שבהם נעסוק קשורים ושלובים ביניהם, ומכתיבים את הפרקטיקה של המפגש הטיפולי, את סוג המטופלים וגילם, ואת תפיסת ההעברה - אופן ההקשבה, אופן ותזמון הפרושים, תכנם והבנת האינטראקציה בחדר.

הסמינר יחד עם ההשלמה שלהלן מוכר גם למסלול הילדים.

פסיכואנליזה עם ילדים: המבט הקלייניאני – השלמה למתמחים במסלול הילדים

הוגו גולדיוק (טל. 09-7719671 , 050-5549613) hgoldiuk@gmail.com

בסמינר נלמד ונדון איך הפרדיגמה הקלייניאנית, מבינה כמה ממושגי היסוד המלווים את המפגש האנליטי עם ילדים כגון: משחק, פנטזיה, העברה, עמדות ותסביך אדיפלי. בהתאם למסורת הקלייניאנית הדיון ילווה ביישומן של המשגות התיאורטיות לעבודה הקליינית.

תאריכי המפגשים:

30.10.18 , 13.11.18 , 27.11.18 , 11.12.18 , 25.12.18 , 8.1.19 , 22.1.19 , 29.1.19

סמינר קליני

ד"ר חזי כהן (טל. 03-6203077 , 052-5848496) coheny@netvision.net.il

סמינר קליני

מרית גורן (טל. 04-9832765 , 054-3199374) gorenm@bezeqint.net

אופקים (יחד עם שנה א')

מרכזת: טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

סמינר אופקים נועד ללימוד והעמקה בחשיבה ובשפה הפסיכואנליטית באמצעות כלי של הרחבה - מפגש בין פסיכואנליזה לבין תחומי דעת מרכזיים. בסמסטר הזה נעסוק במפגש פסיכואנליזה ואמנות, קולנוע, ומוזיקה.

פירוט הפרקים:

אמנות ופסיכואנליזה

ד"ר איתמר לוי (טל. 052-4298904) itamar_5@zahav.net.il

בתאריכים: 20.11.18, 13.11.18, 6.11.18, 30.10.18
ארבעת המפגשים יתבססו על ספרו של א. לוי *תשוקת המבט – עיונים באמנות ובפסיכואנליזה*.
האמנות והפסיכואנליזה יוצגו כשתי דיסציפלינות מקבילות העוסקות בחשיבת מה שקשה
למחשבה או בייצוג דברים החומקים מייצוג.

קולנוע ופסיכואנליזה: דיאלוג

פרופ' עמנואל ברמן (טל. 03-6859046) emanuel@psy.haifa.ac.il
בתאריכים: 11.12.18, 18.12.18, 25.12.18, 1.1.19
בסדרת מפגשים זו נחשוב על התרומות ההדדיות הפוטנציאליות בין הפסיכואנליזה לבין אמנות
הקולנוע, שני תחומים שיצאו יחד לדרכם בשלהי המאה ה-19 ויש ביניהם נקודות מגע חשובות.
בעקבות צפייה בסרטים (בבית) נשוחח עליהם, ונשתדל לשתף בפגישותינו גם במאי קולנוע.

אופרה ופסיכואנליזה

ד"ר משה ברגשטיין (טל. 054-4479398) moshebergstein@gmail.com
בתאריכים: 8.1.19, 15.1.19, 22.1.19, 29.1.19
נעסוק בשאלת האפשרות של שיח בין אופרה לפסיכואנליזה, באופן שיאפשר העשרה של שתי
הדיסציפלינות. נדון בשאלת הרציונל התיאורטי לשיח כזה, ולשימוש באופרה כדרך להעשרת
התיאוריה הפסיכואנליטית. הדיון ייעשה בעזרת קריאה פסיכואנליטית ומוסיקלית של קטעי
אופרות, בעיקר של ורדי ווגנר.

מפגש מסכם ומשוב

טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com
בתאריך: 5.2.19

שנה ג'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

אלומית נוסבאום (טל. 052-3211134) alumnitn@gmail.com
המפגש ימשך כמסגרת לעבודה משותפת על סוגיות המלוות את חווית התהוות האנליטיקאי של
המתמחים הנמצאים בתהליך הכשרתם.
תאריכי המפגשים: 6.11.18, 11.12.18, 1.1.19, 5.2.19

היבטים טכניים של החשיבה הויניקוטיאנית

טלי תמיר-אורון (טל. 03-5715368, 054-4945439) talio@netvision.net.il
ויניקוט מזמין אותנו להקשיב ולחקור את החיים הנפשיים המתגלים באנליזה באופנים
יחודיים, אשר נובעים מתוך הפיתוחים התאורטיים המקוריים שלו.
נייחד את הסמינר לחקירה משותפת של הפיתוחים החדשניים של הרעיונות של ויניקוט לטכניקה
האנליטית.
נבחן לעומק את החשיבה הויניקוטיאנית אודות הטכניקה של הפירוש באנליזה, את העבודה
האנליטית מתוך מרחב פוטנציאלי; את ההבנה של תהליכי התפתחות נפשית מוקדמת
והתגלמותם בהעברה באנליזה, כמו גם את ההבנה וההתפתחות מתוך מצבי שבר וקריסה
נפשית באנליזה ועוד.
נבחן ונבין לעומק את הרעיונות אודות הפיתוחים הטכניים של ויניקוט מתוך הנסיון הקליני של
המשתתפים בסמינר במרחב האנליטי.
הסמינר מוכר גם למסלול הילדים.

סמינר קליני

עידית ברק-מלמד (טל. 03-6991153) melamed_barak@bezeqint.net

סמינר קליני

חיה עניס-אברהם (טל. 02-5333478) hayaanisabraham@013net.net

מיניות ילדית

יואל מילר (טל. 054-4265681) joelmilr@yahoo.com

"The great discovery of psychoanalysis is perhaps less the existence of infantile sexuality than its active presence in the unconscious psychic life of the adult."

(Widlocher, Daniel, 2002. *Primary Love and Infantile Sexuality: An Eternal Debate*)

המושג מיניות ילדית מהווה את אחת מאבני היסוד בחשיבתו של פרויד ובפסיכואנליזה. לדבריו, מהווה הייצרות גורם מרכזי בהתפתחות ובהבניית האישיות. היא מהווה ציר התפתחותי ומבנה בנפש. לעומת זאת, מזה כמה עשורים בשיח התיאורטי והקליני נעדרת חשיבה ממוקדת במיניות. הדגשי התיאוריה הפסיכואנליטית מתמקדים ביחסי אובייקט ובהתפתחות העצמי. בסמינר נלמד שיצר מיני וקשר הם שני צירים התפתחותיים מקבילים, שזורים זה בתוך זה בהבניה ובהבנה של כלל האישיות, ושתיאוריה אחת איננה מיתרת את השנייה. יחסי האובייקט משפיעים על המיניות והמיניות משפיעה על יחסי האובייקט. ננסה ליצור מרחב לחשיבה והמשגה של שני צירים אלה ונחדד את המבט של המטפל על מופעי המיניות בשיח הטיפולי. נתבונן במיניות כפנטזיה שמעצבת מבנים תוך אישיים (פנטזיה, מבני חשיבה, יכולת הכלה, מנטילוציה וסימבוליזציה, רמות ארגון) ובין אישיים (יחסי האובייקט הפנימיים). נקרא בסמינר ספרות קלאסית (פרויד, קליין, ומלצר) וגם ספרות עכשווית בנושא (בריטון, בירקסטד-ברין, וילדלושר, סקרפונה, לאפלנש).

הסמינר מוכר גם למסלול הילדים.

שנה ד'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ד"ר יהודה פרנקל (טל. 02-5662233) frean@cc.huji.ac.il

המפגש ישמש כמסגרת לעבודה משותפת על סוגיות המלוות את חווית התהוות האנליטיקאי של המתמחים הנמצאים בתהליך הכשרתם. הסמינר יתקיים אחת לחודש לאורך כל השנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 6.11.18, 11.12.18, 1.1.19, 5.2.19

שפת ההעדר ושפת הרוך : טראומה נפשית מוקדמת ודיסוציאציה

חיותה גורביץ (טל. 03-5661507, 03-5661510) hayutag@gmail.com

בתחילת החיים, הנפש הרכה תלויה בסביבה להתקיימותה התקינה ולמימוש הפוטנציאל שלה. במצב של היעדר טראומטי של סביבה טובה זיה, התהוותו של העצמי והתפתחותו המוקדמת כרוכים בהישרדות נפשית סביב דיסוציאציה, שהיא הרישום התוך נפשי של הטראומה. היא הטראומה. להנחה זו השלכות מהותיות על הבנת העצמי ועל התפתחותו, על המשגת הפסיכופתולוגיה והפגיעות הנפשיות המוקדמות, וכן על הקליניקה הטיפולית. שורשי תפישה זו של הנפש בחשיבה הפסיכואנליטית מצויים בכתבים הפרה-אנליטיים של פרויד, ובכתבים של פרנצ, ופיתוחם מוכר לנו מהגותם של בלינט, גנטריפ, פירברן, ויניקוט, וקוהוט. בקורפוס התיאורטי המרכזי, לעומת זאת, מושג הטראומה נדחק לשוליים והדיסוציאציה נמחקה מהמילון הפסיכואנליטי.

בשנים האחרונות ישנם ניסיונות לתיאורטיזציה מחודשת של הטראומה ההתפתחותית המוקדמת והדיסוציאציה כבסיס לפגיעות נפשיות מוקדמות. אלו כרוכים בהכרה באימפקט הפתוגני של הסביבה המוקדמת על התפתחות העצמי, וכל תיאורטיקן בדרכו מחפש לעגן הנחה פרדיגמטית זו בזרמים השונים של התיאוריה הפסיכואנליטית תוך בדיקת ההשלכות הקליניות שלה.

בסמינר נפתח בקטעים מה"יומן הקליני" של פרנצי, שהיה ניסיון שהקדים את זמנו לתיאורטיזציה של ההתפתחות הנפשית על פי הנחות אלו, ועל המשתמע מהן לגבי הטיפול במצבים דיסוציאטיביים. נמשיך ונדון במאמרים עכשוויים הממשיכים ומפתחים תפישה זו.

הזרם ההתייחסותי בפסיכואנליזה

תמר ברנע (טל. 09-9506217) tamar.barnea@gmail.com

הסמינר יציג את הגישה ההתייחסותית האמריקאית, ששמה במרכז את התפתחות הנפש וכינונה בתוך יחסים עם אחר ממשי משפיע ומושפע, את תרומתה להתפתחות המחשבה הפסיכואנליטית ואת השלכתה על המחשבה הטיפולית. נדון במונחים ההתייחסותיים המרכזיים כגון השפעה הדדית, הכרה הדדית, מצבי עצמי, דיסוציאציה, ה"שלישי", Enactment. נתחיל בקריאה בעבודותיהם של הכותבים המייסדים של הזרם ההתייחסותי ונתקדם לכתובה ההתייחסותית העכשווית.

סמינר קליני

גליה פלג-עשבי (טל. 08-9389754, 054-9985668) galiabsi@gmail.com

סמינר קליני

אבי בקר (טל. 03-5730237, 050-5712117) avi182@zahav.net.il

שנה ה'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ד"ר גיא אור (טל. 03-5602487, 052-3335506) orrg@netvision.net.il

המפגש ישמש כמסגרת לעבודה משותפת על סוגיות המלוות את חווית התהוות האנליטיקאי של המתמחים הנמצאים בתהליך הכשרתם. הסמינר יתקיים אחת לחודש לאורך כל השנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 6.11.18, 11.12.18, 1.1.19, 5.2.19

שורשים פרוידיאניים וקליינאניים של ביון

הוגו גולדיוק (טל. 09-7719671, 050-5549613) hgoldiuk@gmail.com

ביון הרחיב ופיתח בדרכו הייחודי והיצירתי כמה מהרעיונות המרכזיים של פרויד וקליין. בסמינר נחקור ונדון בכמה מהרעיונות האלה אשר ארגנתי סביב שלושה צירים מרכזיים: (1) עקרונות וסוגים של תפקוד מנטלי (2) אבל ורמות של תפקוד מנטלי (3) דחפים וחשיבה

קריאה בכתבי ביון

אבנר ברגשטיין (טל. 054-4287674) Avnerbergstein@gmail.com

סמינר קליני

ד"ר ויואן שטרית-וטיין (טל. 02-6733856, 054-2029057, 02-6734571) ק

marchet@zahav.net.il

סמינר קליני

נעמה קינן (טל. 09-9573105, 052-3840767) naamakeinan@gmail.com

שנים ו' ומעלה

מפגשים עם ועדת ההוראה

מתי בן צור (טל. 052-3902288) mati.benzur@gmail.com
טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

תאריך המפגש בסמסטר הראשון: 11.12.18

סמסטר שני

שנה א'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

אילנה פאר-גולדין (טל. 054-5445538) ilana.peergoldin@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני:

18.6.19, 4.6.19, 21.5.19, 16.4.19, 2.4.19, 19.3.19, 5.3.19

תצפית בתינוקות (למסלול הילדים)

נעמי מילר (טל. 09-7672844, 054-4265686) naomiler56@gmail.com

תצפית בתינוק הוא קורס חווייתי המתבסס על תצפית שבועית בתינוק בסביבתו הטבעית. הצופה מגיע לבית המשפחה מידי שבוע לשעת תצפית אותה ירשום עם סיומה. בסמינר שיתקיים פעם בשבועיים יתקיים דיון בתצפיות. התצפית לאורך זמן מאפשרת לעקוב אחר התפתחות דפוסי הקשר אם תינוק, והשפעתם על האופן שבו מתעצבת אישיותו של התינוק. השיתוף בקבוצה מאפשר לראות דפוסים שונים בהתהוותם.

העמדה של הצופה המתבונן מאפשרת לו לחדד את העמדה האנליטית. זאת עמדה של מעורבות רגשית והתבוננות פנימית, ובו זמנית מרחק מספיק שמאפשר התבוננות. הצופה לומד לשאת את ההזדהויות השונות אליהן הוא נשאב בתצפית, ומחדד את יכולתו לקרוא ולפענח תקשורת לא מילולית.

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 12.3.19, 26.3.19, 9.4.19, 30.4.19, 14.5.19, 11.6.19, 25.6.19

כתבים טכניים קליניים של פרויד

ד"ר איתמר לוריא (טל. 02-5635220, 050-5672782) Itamar.lurie@gmail.com

קורס זה מתמקד במאמרים של פרויד העוסקים בסוגיות טכניות בטיפול הפסיכואנליטי. מטרת הקורס ליצור דיאלוג עכשווי ורלוונטי בין מחשבותיו של פרויד לבין הפרקטיקה הפסיכואנליטית של המשתתפים בקורס. במסגרת הקורס נקרא בעיקר את המאמרים המופיעים בקובץ הטיפול הפסיכואנליטי, בעריכת עמנואל ברמן, עם עובד 2002, ונתייחס לשני תאורי מיקרה של פרויד. אני ממליץ לקרוא הן את ההקדמה הדחוסה של עמנואל ברמן ("המסע הארוך") והן את מאמרו של המתרגם- ערן רולניק ("בין טכניקה לאתיקה...") כחומר רקע לקורס.

סמינר קליני לקראת אנליזות: המעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה

נועה הס (טל. 02-5639768) haasnoa3@gmail.com

במפגש נעסוק בשאלת המעבר מפסיכותרפיה לאנליזה תוך דגש על התמודדות עם מצבים המתעוררים בקליניקה סביב סוגיה זו. נעזר גם בקריאת חומר תיאורטי במטרה ללוות את התהליך.

התפתחות מחשבת פרויד חלק ב – המטא פסיכולוגיה: גיבוש וחינוך (1914-1923)

פרופ' שמואל ארליך (טל. 02-5811036) shmuellerlich@gmail.com

הסמינר הוא המשך של סמינר קודם (1893-1914) ועוקב אחרי התפתחות מחשבת פרויד בשנים המאוחרות, שנים של ביסוס הפסיכואנליזה. מחד התגבשה בהן המטא-פסיכולוגיה (התיאוריה הפסיכולוגית של הנפש, התפתחותה ותפקודה) ומאידך התחוללו שינויים ותיקונים מרחיקי לכת במודלים שעוצבו בתקופה הקודמת. נתחיל את הסיקרה מהמאמר "על הנרקיסיות" ונסיים אותה

ב"אני והסתמי". נוכל לבדוק את גישתו הייחודית של פרויד לחקר הנפש ואת נכונותו לעדכן ולפתח את המודלים התיאורטיים שיצר לאור ממצאיו הקליניים.

שנה ב'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ליה קוך-סטולוב (טל. 02-6437234, 052-3852409) Liakoch.stolov@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני:

18.6.19, 4.6.19, 21.5.19, 16.4.19, 2.4.19, 19.3.19, 5.3.19

מצבים מנטליים ראשוניים – התמקמות ודיבור

אורנה וסרמן (טל. 03-5719194, 050-6473329) ownsec@gmail.com

מצבים מנטליים ראשוניים מאתגרים אותנו כבני אדם וכמטפלים. הניסיון להמשיג ולהבין את הקורה בהם, החוויה המתעוררת בנו כשאנחנו במגע עם מצבים אלה, ובעיקר החשיבה אודות אופן ההתמקמות והדיבור המתבקש במצבים אלה יהיו במרכז הסמינר.

הסמינר מוכר גם למסלול הילדים.

סמינר קליני

יגאל חיימוב (טל. 077-2061166, 050-8329010) yigalhaimov@gmail.com

סמינר קליני

דניה קליפלד (טל. 04-9867024) danya@netvision.net.il

סירלס ובאלינט: מסע לאזור השבר הבסיסי

ד"ר אילן אמיר (טל. 03-5299622) n_amir@012.net.il

השבר הבסיסי הינו שבר שנוצר בחיבור הראשוני בין התינוק לבין אימו, המטביע את חותמו בנפשו של האדם. שבר זה יבוא לידי ביטוי בהמשך חייו של האדם במגוון רחב של פתולוגיות נפשיות. גם מיכאל באלינט וגם הרולד סירלס טוענים שעל מנת לטפל בפסיכותרפיה פסיכואנליטית במטופלים שמאחורי סיבת פנייתם לטיפול עומד קיומו של שבר בסיסי, יש לאפשר קיומו של תהליך גרסיבי משמעותי, וזאת על מנת להגיע לאזור השבר הבסיסי ולאחר מכן לצאת ממנו באופן חדש וטוב יותר. מסע טיפולי שכזה דורש מהמטפל להתייבב בטיפול עם עמדה טיפולית מיוחדת. המאפיינים הקליניים של אזור השבר הבסיסי והעמדה הטיפולית הנדרשת על מנת להגיע אליו הם הנושאים שנתמקד בהם במהלך הקורס. גישתם של מיכאל באלינט והרולד סירלס לגבי סוגיות אלה דומה, אך גם שונה. באלינט מתכנס לעבר יחסי-אובייקט ראשוניים, בהם האינטראקציה עם מטפל והמסגרת הטיפולית מהווים סביבה ראשונית לא-אובייקטלית (כמו אוויר, מים, אדמה), ומספקים נוכחות ראשונית הכרחית ומיטיבה; בעוד סירלס נע לכיוון התחברות עמוקה של מטפל ומטופל, המצליחים להגיע דרך קשר סימביוטי אמביוולנטי (תלות מערערת) לקשר סימביוטי פרה-אמביוולנטי (תלות מיטיבה).

ההשוואה בין הדומה והשונה בשתי הגישות מרחיבה ומחדדת את המבט על אזור השבר הבסיסי ומספקת למטפלים הכרות ראשונית עם הגישה הטיפולית הנדרשת על מנת לעבור את המסע הזה בהצלחה.

שנה ג'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

(המנחה ייקבע בהמשך)

תאריכי המפגשים : 5.3.19, 2.4.19, 4.6.19

סמינר קליני

ד"ר דינה גלט (טל. 04-6415503, 052-8594775) dinaglat@gmail.com

סמינר קליני

סמדר שטיינבוך (טל. 03-5609245) smadarstei@gmail.com

אופקים (יחד עם שנה ד')

מרכזת: טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

סמינר אופקים נועד ללימוד והעמקה בחשיבה ובשפה הפסיכואנליטית באמצעות כלי של הרחבה - מפגש בין פסיכואנליזה לבין תחומי דעת מרכזיים. בסמסטר הזה נעסוק במפגש במפגש פסיכואנליזה וחינוך, היסטוריוגרפיה, זקנה, טראומה בקולנוע, ספרות.

פירוט הפרקים:

חינוך ופסיכואנליזה

מתי בן צור (טל. 052-3902288) mati.benzur@gmail.com

וד"ר איתמר לוריא (טל. 02-5635220, 050-5672782) Itamar.lurie@gmail.com

בתאריכים: 5.3.19, 12.3.19, 19.3.19

במשך שנים רבות אנחנו עסוקים במפגש בין הפסיכואנליזה לחינוך ובתרומה ההדדית של שני תחומי דעת ומעשה עמוקים אלו. נבקש להציג את ההעשרה בהמשגה ובמעשה עם ילדים בסיכון וצוותי חינוך בקליניקה ובשדה. הדיון בשלושת המפגשים יכלול מבט פסיכואנליטי על אינטראקציות עם אנשי חינוך בחינוך הממלכתי, החרדי והפלסטיני.

פסיכואנליזה והיסטוריוגרפיה

ד"ר ערן רולניק (טל. 03-6021304, 052-2644002) rolnik@post.tau.ac.il

בתאריכים: 2.4.19, 26.3.19, 9.4.19

בשלושת המפגשים נכיר כמה מהניסיונות ליישם מושגים, תובנות ודרכי מחקר פסיכואנליטיים בתחום המחקר ההיסטורי (העברה, כפיית החזרה, טראומה, מלנכוליה) והפילוסופיה של ההיסטוריה. נשים לב להבחנה בין הפסיכואנליזה כגוף של ידע לבין הפסיכואנליזה כעמדה אפיסטמית-פרשנית, ונחשוב על ההשלכות שהיו למהפכה הפרוידיאנית ולתרומותיהם של ממשיכיו, על שאלות הנוגעות לזיכרון ולייצוג היסטורי של המציאות.

מבט פסיכואנליטי על זקנה כפי שמתוארת במקרא ובספרות

ורד נבו (טל. 09-9503338, 052-3695783) verednev@gmail.com

בתאריכים: 16.4.19, 30.4.19

נבחן במפגשים תיאורים מהמקורות, ממיתוסים ומקטעי ספרות המתייחסים לזקנה, וננתח אותם על פי הכלים שתיאוריות פסיכואנליטיות שונות מציעות לנו. נבחן גם כיוון הופכי – במה יכולים המקורות השונים להרחיב את הבנתנו לגבי הזקנה והעבודה הפסיכואנליטית עם אנשים בגיל השלישי.

על הטראומה בחשיבה הפסיכואנליטית – מבט קולנועי

ד"ר שי שלקס (טל. 03-5356247, 052-2447585) s-schell@zahav.net.il

בתאריכים: 14.5.19, 21.5.19, 4.6.19

הטראומה הנפשית נחווית מוקדם מידי, מהר מידי, ללא כל הכנה, כך שהיא למעשה לא נחווית עד שהיא לא מתרחשת שוב ושוב בחלומות ובביטויים בפעולה. בספרו מעבר לעיקרון העונג, משתומם פרויד לגבי הדרכים המצמיתות בהן אירועים קטסטרופליים ממשיכים לחזור על עצמם בחיי השורדים כמעין דיבוק הכופה עצמו על האדם. סיפור הטראומה, הינו נרטיב של חוויה מושהית. טראומה היא סיפור של פצע זועק, המנסה לספר מציאות או אמת שאינה עומדת לרשותנו. במושגיו של ויניקוט מדובר בפחד מהתמוטטות שכבר התרחשה, ולא נחוויה. התרחשותה

מוסתר בלא מודע, ונשמרת כשהיא מפוצלת מהעצמי. האדם שעבר התמוטטות לכוד בין הפחד לזכור, לחוות, להתמוטט, לבין הצורך בכך. עולמנו הוא עולם פוסט טראומטי. נפשם של מיליוני אנשים זועקת פצעים פתוחים. דרך עוצמתית לבטא זעקה זו היא האמנות בכלל, והקולנוע בפרט. הפסיכואנליזה ועיסוקה בטראומה והמבע הקולנועי כרוכים זה בזה משחר לידתם: המאמר "מחקרים בהיסטוריה" שסימן את לידתה של הפסיכואנליזה (עם הדגש שלה על טראומה) יצא לאור ב-1895 אותה שנה בה המציאו האחים לומייר את המקרנה הראשונה ובכך סימנו את הולדתו של הקולנוע. ניתן לומר שסרטים הפכו לאכסניה של הדימויים הפסיכולוגיים של תקופתנו. בשלושת המפגשים העומדים לרשותנו ניגע בטראומה הנפשית במבעה הקולנועי.

מבע משולב: ספרות ופסיכואנליזה – חומר למחשבה

חגית אהרוני (טל. 054-5453024) gigi@netvision.net.il

בתאריכים: 11.6.19, 18.6.19, 25.6.19

במפגשים שנקיים אני מבקשת להציע מבט רב כיווני בין ספרות ופסיכואנליזה ושיטוט בין שתי מתודות אלו שמקיימות ביניהן יחסים עשירים ומורכבים. נקודת המוצא שלנו תהיה הטקסט הספרותי וממנו נצא לתיאוריה הפסיכואנליטית ולדוגמאות קליניות. הפגישות יתבססו על קריאה של יצורה ספרותית, הכרות עם מושגים בתורת הספרות ומפגש בין אלה לבין תיאוריות פסיכואנליטיות. אני מקווה שהפואטיקה, הרטוריקה והתכנים הספרותיים יעשירו ועמיקו את ההבנה והחוויה הפסיכולוגית שלנו. יותר מכול אני מקווה שנמצא הנאה בעצם הקריאה, החשיבה המשותפת והשיחה.

התיאוריה הבסיסית של פסיכולוגית העצמי הקוהוטיאנית

יוסי טמיר (טל. 054-4819696) Yostamir@hotmail.com

התיאוריה הפסיכואנליטית עברה תמורות רבות מאז כינונה כמדע נפש האדם ע"י פרויד. אחת מהתמורות המשמעותיות התייחסה למהות הממד המרכזי והעיקרי בהוויה הנפשית והתבטאה במעבר מתפיסה הרואה את הדחף ותסכולו כאלמנטים המרכזיים בנפש אל תפיסה המדגישה את הצורך והחסך. קוהוט הינו אחד מהמייצגים והמפתחים של תפיסה זו, ומתוכה הוא גיבש תיאוריה בה העצמי וצרכיו קיבלו משמעות מרכזית בהבנת מהלך התפתחותו של האדם, התהוות הפתולוגיה הנפשית ומהות המעשה הטיפולי.

על בסיס קריאה קרובה בכתבי קוהוט, נתמקד בהעמקת ההיכרות עם עיקרי תיאוריה זו ומושגיה: הנרציזם כתשתית המוטיבציונית של האדם, צרכי העצמי, מהות ותפקיד האובייקט, תפקיד האמפתיה, הפרעות האישיות הנרציסטית. נדון גם בתהליך ומרכיבי הריפוי האנליטי הנובעים מהתיאוריה של קוהוט.

שנה ד'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ד"ר יהודה פרנקל (טל. 02-5662233) frean@cc.huji.ac.il

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 5.3.19, 2.4.19, 4.6.19

קריאה במבחר מתוך כתבי ביון

עמירה ירט (טל. 03-5662912, 054-4609416) amirayeret@gmail.com

הסמינר יתמקד במספר מאמרים ופרקים מתוך ספריו של ביון, חלקם תיאורטיים, חלקם סמינרים שהנחה ביון: בטוויסטוק, לונדון — בין השנים 1976-79, בניו יורק ב-1977, בסאו-פאולו ב-1978. בסמינרים אלה כלולות, לצד דבריו של ביון, גם שאלות והתייחסויות של המשתתפים ותגובותיו של ביון אליהן.

הרשימה הסופית של הטקסטים לקריאה + הטקסטים עצמם יועברו למשתתפי הסמינר לקראת תחילת הלימודים.

אופקים (יחד עם שנה ג')

מרכזת: טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

סמינר אופקים נועד ללימוד והעמקה בחשיבה ובשפה הפסיכואנליטית באמצעות כלי של הרחבה - מפגש בין פסיכואנליזה לבין תחומי דעת מרכזיים. בסמסטר הזה נעסוק במפגש במפגש פסיכואנליזה וחינוך, היסטוריוגרפיה, זקנה, טראומה בקולנוע וספרות.

פירוט הפרקים:

חינוך ופסיכואנליזה

מתי בן צור (טל. 052-3902288) mati.benzur@gmail.com

וד"ר איתמר לוריא (טל. 02-5635220, 050-5672782) Itamar.lurie@gmail.com

בתאריכים: 19.3.19, 12.3.19, 5.3.19

במשך שנים רבות אנחנו עסוקים במפגש בין הפסיכואנליזה לחינוך ובתרומה ההדדית של שני תחומי דעת ומעשה עמוקים אלו. נבקש להציג את ההעשרה בהמשגה ובמעשה עם ילדים בסיכון וצוותי חינוך בקליניקה ובשדה. הדיון בשלושת המפגשים יכלול מבט פסיכואנליטי על אינטראקציות עם אנשי חינוך בחינוך הממלכתי, החרדי והפלסטיני.

פסיכואנליזה והיסטוריוגרפיה

ד"ר ערן רולניק (טל. 03-6021304, 052-2644002) rolnik@post.tau.ac.il

בתאריכים: 26.3.19, 2.4.19, 9.4.19

בשלושת המפגשים נכיר כמה מהניסיונות ליישם מושגים, תובנות ודרכי מחקר פסיכואנליטיים בתחום המחקר ההיסטורי (העברה, כפיית החזרה, טראומה, מלנכוליה) והפילוסופיה של ההיסטוריה. נשים לב להבחנה בין הפסיכואנליזה כגוף של ידע לבין הפסיכואנליזה כעמדה אפיסטמית-פרשנית, ונחשוב על ההשלכות שהיו למהפיכה הפרוידיאנית ולתרומותיהם של ממשיכיו, על שאלות הנוגעות לזיכרון ולייצוג היסטורי של המציאות.

מבט פסיכואנליטי על זקנה כפי שמתוארת במקרא ובספרות

ורד נבו (טל. 09-9503338, 052-3695783) verednev@gmail.com

בתאריכים: 16.4.19, 30.4.19

נבחן במפגשים תיאורים מהמקורות, ממיתוסים ומקטעי ספרות המתייחסים לזקנה, וננתח אותם על פי הכלים שתיאורים פסיכואנליטיים שונות מציעות לנו. נבחן גם כיוון הופכי – במה יכולים המקורות השונים להרחיב את הבנתנו לגבי הזקנה והעבודה הפסיכואנליטית עם אנשים בגיל השלישי.

על הטראומה בחשיבה הפסיכואנליטית – מבע קולנועי

ד"ר שי שלקס (טל. 03-5356247, 052-2447585) s-schell@zahav.net.il

בתאריכים: 14.5.19, 21.5.19, 4.6.19

הטראומה הנפשית נחווית מוקדם מידי, מהר מידי, ללא כל הכנה, כך שהיא למעשה לא נחווית עד שהיא לא מתרחשת שוב ושוב בחלומות ובביטויים בפעולה. בספרו מעבר לעיקרון העונג, משתומם פרויד לגבי הדרכים המצמיתות בהן אירועים קטסטרופליים ממשיכים לחזור על עצמם בחיי השורדים כמעין דיבוק הכופה עצמו על האדם. סיפור הטראומה, הינו נרטיב של חוויה מושהית. טראומה היא סיפור של פצע זועק, המנסה לספר מציאות או אמת שאינה עומדת לרשותנו. במושגיו של ויניקוט מדובר בפחד מהתמוטטות שכבר התרחשה, ולא נחוויה. התרחשותה מוסתרת בלא מודע, ונשמרת כשהיא מפוצלת מהעצמי. האדם שעבר התמוטטות לכוד בין הפחד לזכור, לחוות, להתמוטט, לבין הצורך בכך. עולמנו הוא עולם פוסט טראומטי. נפשם של מיליוני אנשים זועקת פצעים פתוחים. דרך עוצמתית לבטא זעקה זו היא האמנות בכלל, והקולנוע בפרט. הפסיכואנליזה ועיסוקה בטראומה והמבע הקולנועי כרוכים זה בזה משחר לידתם: המאמר "מחקרים בהיסטוריה" שסימן את לידתה של הפסיכואנליזה (עם הדגש שלה על טראומה) יצא לאור ב-1895 אותה שנה בה המציאו האחים לומייר את המקרנה הראשונה ובכך סימנו את הולדתו של הקולנוע. ניתן לומר שסרטים הפכו לאכסניה של הדימויים הפסיכולוגיים של תקופתנו. בשלושת המפגשים העומדים לרשותנו ניגע בטראומה הנפשית במבעה הקולנועי.

מבע משולב: ספרות ופסיכואנליזה – חומר למחשבה

חגית אהרוני (טל. 054-5453024) gigi@netvision.net.il

בתאריכים: 11.6.19, 18.6.19, 25.6.19

במפגשים שנקיים אני מבקשת להציע מבט רב כיווני בין ספרות ופסיכואנליזה ושיטוט בין שתי מתודות אלו שמקיימות ביניהן יחסים עשירים ומורכבים. נקודת המוצא שלנו תהיה הטקסט הספרותי וממנו נצא לתיאוריה הפסיכואנליטית ולדוגמאות קליניות. הפגישות יתבססו על קריאה של יצורה ספרותית, הכרות עם מושגים בתורת הספרות ומפגש בין אלה לבין תיאורים פסיכואנליטיות. אני מקווה שהפואטיקה, הרטוריקה והתכנים הספרותיים יעשירו ויעמיקו את ההבנה והחווייה הפסיכולוגית שלנו. יותר מכול אני מקווה שנמצא הנאה בעצם הקריאה, החשיבה המשותפת והשיחה.

סמינר קליני

ד"ר יהושע ארנוביץ (טל. 052-3762040) arnowitz@netvision.net.il

סמינר קליני

ד"ר מאיר שטיינבוך (טל. 03-5609245) meirstei@gmail.com

שנה ה'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ד"ר גיא אור (טל. 03-5602487, 052-3335506) orrg@netvision.net.il

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 6.3.18, 10.4.18, 15.5.18, 19.6.18

ויניקוט וממשיכיו: מחשבת הרגרסיה ו'פחד מהתמוטטות'

ד"ר עפרה אשל (טל. 077-9176363) eshel211@bezeqint.net

בסמינר יסקרו הרעיונות התיאורטיים והקליניים לגבי הרגרסיה בטיפול אנליטי, אשר התפתחו בקבוצה הבריטית העצמאית, בעיקר בכתיבתם של ויניקוט ובאלינט, ובהמשך – מרגרט ליטל, קלייר ויניקוט, מסעוד חאן ובולאס. כן יודגם גלגול עכשווי של מחשבת הרגרסיה בארה"ב (סטוארט פיזר + אשל). נתמקד בוויניקוט ובאופן שפיתח את חשיבותה הרבה של הרגרסיה הטיפולית כקו מרכזי בטיפול במטופלים עם הפרעות אישיות סכיזואידיות, נרציסיסטיות, גבוליות, והפרעות פסיכוטיות, וגם במצבים טיפוליים קשים במטופלים נוירוטיים. גישתו שונה מאוד מהגישה הפסיכואנליטית המסורתית ומציעה הרחבה מרחיקת-לכת של טווח הטיפול הנפשי. לפי מחשבת הרגרסיה, בטיפול פסיכואנליטי במטופלים שהיה כישלון בהתאמה לצורכיהם המוקדמים, צריך שתתרחש בטיפול רגרסיה עד לפני המקום או עד למקום שהשתבש בהתפתחות המטופל, ואז בתוך חוויה עכשווית-ממשית של קשר ראשוני בטיפול, לחיות מחדש ולתקן עם המטפל את מקום הכשל. רק כך ניתנת הזדמנות **חוייתית** חדשה בהווה לתיקון היסטוריית-העבר המוקדמת של המטופל ולהתפתחות נפשית חדשה – הזדמנות אשר מתהווה ונחוות עם המטפל בטיפול. ננסה להבין את המשמעות הטיפולית של דברים אלה, ואת הרדיקליות הגדולה שיש בהם מבחינת החשיבה והמעשה הטיפולי.

כתיבתו המאוחרת של ויניקוט עוד הוסיפה אפשרויות חדשות ורדיקליות למחשבותיו אלה על הטיפול הנפשי במצבי שבר מוקדמים וחרדה-בלתי-ניתנת-לחשיבה ולחווייה. נקרא את מאמרו החשוב מאוד של ויניקוט "פחד מהתמוטטות" (נכתב כנראה ב-1963; פורסם ב-1974), והמשכו במאמרים "הפסיכולוגיה של השיגעון" (1965) ו"מושג הרגרסיה הטיפולית בהשוואה לזה של ארגון ההגנות" (1967), שפורסמו כולם לאחר מותו, ומאמרים ממשיכים של קלייר ויניקוט, אוגדן, אייגן, ואשל.

כאב נפשי

שרה מוזס (טל. 02-6726861) saramoses43@gmail.com

אנחנו רגילים לחשוב במונחים של חרדה, דכאון, אשמה, הרבה פחות במונחים של כאב נפשי.

ביון כותב: "The patient who will not suffer pain fails to "suffer" pleasure"
נעסוק בכאב נפשי, בהתגוננות מפניו, ובמגע עם כאב נפשי כאשר מתפתחת היכולת לסבול כאב.
נתעכב על התהליך של השבת חלקים מהעצמי שהושלכו. נכיר את הבריתות שיכולות להתפתח
בהעברה ובהעברה הנגדית על מנת להימנע ביחד ממגע
עם הכאב הנפשי. נחשוב על הכאב של המטפל, על הלבדיות שלו, ועל העבודה הפנימית
בהתמודדות איתם.

סמינר קליני

ד"ר מירב רוט (טל. 052-2682616) rothmerav@gmail.com

סמינר קליני

חנה וקשטיין (טל. 03-9473670) hana.wakstein@gmail.com

שנים ו' ומעלה

מפגשים עם ועדת ההוראה

מתי בן צור (טל. 052-3902288) mati.benzur@gmail.com
טלי חיימסון-בוגט (טל. 050-7321492) thaimson@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 5.3.19, 14.5.19, 25.6.19

סדנאות

פסיכואנליזה של רגשות

שמואל גרזי (טל. 054-8088851) shmuelger@gmail.com

עולם הרגשות מהווה תהליך הרוחש בתוך עולמו הפנימי של כל אדם, והוא מתאפיין בהיותו תוצר של תכנים מודעים ולא מודעים של העולם הפנימי, וכן תגובה לגירויים שבאים מן החוץ, בעיקר בתחום הבין אישי.

ניתן לגשת אל עולם הרגשות מזווית תיאורטית ומזווית קלינית, וכן ניתן להבחין בין רגשות של החוסר כדוגמת הקנאה, החמדנות, צרות העין, הריקנות, המוות הרגשי והבדידות לסוגיה, לבין רגשות של ה- "יש", כמו החרדה, הבושה, האהבה, ועוד.

כל רגש בזכות עצמו מספר סיפור של דינמיקה רגשית, הכוללת חוויות המגיבות להווה, וכן חוויות שלקוחות מן העבר וממשיכות להשפיע. כל רגש מספר איזה מסר שאנו יכולים לקרוא אותו ולתת לו להוליך אותנו.

בסדנה זו נקרא מאמר אחד לקראת כל מפגש, וננסה למצוא השפעת תיאוריות שונות על הבנת רגשות מגוונים. כמו כן ננסה להקשיב למסרים שמעבירים החרדה לסוגיה השונים, הבושה, הקנאה, האהבה, הבדידות, הריקנות והמוות הרגשי. נשוחח על המשמעויות של רגשות אלה בתהליכי העברה והעברה נגדית בטיפול. ננסה לקשור בין ביטויי העברה לבין שחזור של חוויות רגשיות שהוטבעו על נפשו של המטופל, לביטויי ביחסיו הבין אישיים עם המטפל וכן באינטראקציות שלו מחוץ למפגש הטיפולי.

הסדנה פתוחה ל- 10 מתמחים וחברים, ותתקיים ברחוב אלכסנדר זייד 33 טבעון, בתאריכים: 21.10.18, 28.10.18, 4.11.18, 11.11.18 בשעות 16:00-21:00.

מתיאוריה לטכניקה קלייניאנית

פרופ' רחל בלס (טל. 055-6662552) r.blass@ucl.ac.uk

הסדנה תתמקד בהבנת הטכניקה הקלייניאנית הלונדונית ויישומה בעבודה האנליטית. נעמיק בסוגיות העמדה האנליטית, הסיטואציה האנליטית והקשר האנליטי, ובדרכים שונות להבין ולפרש והשיקולים בבחירה ביניהן. נקודת המוצא תהיה העבודה הקלינית של המשתתפים. ננסה להבין, תוך עיון במאמרים של קלייניאנים לונדוניים מרכזיים, את היסודות התיאורטיים של העבודה המעשית האנליטית.

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים, ותתקיים במכון בירושלים, בתאריכים: 6.10.18, 27.10.18, 17.11.18, 15.12.18 בשעות 15:00-20:30.

מבע משולב – ספרות ופסיכואנליזה: (1) מבע משולב – שנה שניה (2) מבע משולב – שנה שמינית

חגית אהרוני (טל. 03-5253620) gigi@netvision.net.il

הסדנה 'מבע משולב' – ספרות ופסיכואנליזה' כוללת שתי קבוצות: האחת לומדת כבר שבע שנים ואחותה הצעירה יצאה לדרך בשנה שעברה. הקבוצות מיועדות למתמחים ולחברים. יש בקבוצות גרעין קבוע של משתתפים, אבל בכל שנה יש גם מצטרפים חדשים וחברים שפורשים או לוקחים הפסקה.

בסדנה אנחנו קוראים יצירות ספרות וטקסטים פסיכואנליטיים. נקודת המוצא שלנו היא תמיד הטקסט הספרותי, וממנו אנו יוצאים לתיאוריה ולקליניקה. אני מבקשת להציע בסדנה מבט רב כיווני בין ספרות ופסיכואנליזה ושיטוט בין שתי מתודות אלו שמקיימות ביניהן יחסים עשירים ומורכבים.

אני מקווה שהפואטיקה, הרטוריקה והתכנים הספרותיים יעשירו ויעמיקו את ההבנה והחווייה הפסיכולוגית שלנו. יותר מכול אני מקווה שנמצא הנאה בעצם הקריאה, החשיבה המשותפת והשיחה. את רשימת היצירות והמלצות הקריאה הנוספות אפרסם בהמשך.

(1) מבע משולב – שנה שניה: תתקיים בסמסטר הראשון, ונעסוק בה בחומרים שנלמדו בקבוצה הוותיקה.

פתוחה למתמחים ולחברים, ותיקים ומצטרפים חדשים.
תתקיים בתל-אביב בתאריכים: 21.11.18, 19.12.18, 16.1.19 בשעות 18:00-21:30

(2) מבע משולב – שנה שמינית: תתקיים בסמסטר השני ונעסוק בה בחומרים חדשים.
פתוחה למתמחים ולחברים, ותיקים ומצטרפים חדשים.

תתקיים בתל-אביב בתאריכים: 10.4.19, 15.5.19, 19.6.19 בשעות 18:00-21:30.

שתי הסדנאות פתוחות למצטרפים חדשים על בסיס מקום פנוי (עדיפות לוותיקים)

הסדנאות מוכרות כסדנה מלאה למתמחים שמשותפים בהן שנתיים

ביון – "From K-Bion to F-Bion"

אתי לנדאו-פרכטר (טל. 09-9560130) etiland47@gmail.com

נקרא לאורך הסדנה את המאמר של מייקל אייגן שמשפר איך הוא לימד ומלמד את ביון ומצרף את התגובות המעניינות של חלק מתלמידיו. זה חומר מרתק.

נעצור ב"תחנות" שניצור במאמר כדי לקרא את ביון עצמו.

נלך בעקבות התפתחות המחשבה שלו על מצב המיינד הנדרש מהמטפל, להבנתו, כשהתנועה היא מ"לדעת" ל"לחות".

נתמקד ב-"Real Psycho-analysis", "atonement", "faith", ו-"becoming" – ובמעבר שלו לנקודת מבט אסתטית.

הסדנה פתוחה ל-15 משותפים, מהם 3 חברים, ותתקיים בבתי המשותפים, בתאריכים: 22.12.18, 5.1.19, 19.1.19 בשעות 08:30-15:30.

אתיקה בפסיכואנליזה: ידיעה, אחריות, מקצועיות

מירה ארליך-גינור (טל. 02-5810801) miraeg@gmail.com

"ניתן אפילו לומר שהאתיקה היא חלק מהטכניקה, או במילים אחרות, שמה שמקנה משמעות וקוהרנטיות לנורמות הטכניות של הפסיכואנליזה הם שורשיהן האתיים. האתיקה כלולה בתיאוריה המדעית של הפסיכואנליזה לא כמשאת נפש מוסרית בלבד, אלא כדרישה הכרחית של הפרקטיקה עצמה.... כשל אתי בפסיכואנליזה מוביל תמיד לכשל טכני, הואיל ועקרונותיה הבסיסיים של הפסיכואנליזה, ובמיוחד אלה המבנים את המצב (setting) הפסיכואנליטי, מושתתים על מושגים אתיים של שוויון, כבוד וחיפוש האמת". אציגוין, יסודות הטכניקה הפסיכואנליטית.

במסגרת שלושת המפגשים נכיר את תקנון האתיקה של החברה הפסיכואנליטית בישראל ונתעמק בסוגיות שונות, ביניהן: סודיות, שבירת המסגרת, גבולות ופיתוי, מגע פיזי, כסף ועוד. נשלב בין קריאת מאמרים ובין דוגמאות ומחשבות של המשתתפים.

מיני סדנה ללא קרדיט, פתוחה למתמחים משנה ד' ומעלה ולחברים.

תתקיים בתל-אביב, בתאריכים: 12.2.19, 18.2.19 בשעות 18:30-21:00, 9.7.19 בשעות 19:00-21:00

המסע אל השימוש באובייקט

שרה קולקר (טל. 03-6471017) sara.kolker@gmail.com

הסדנה תבקש להתחקות אחר הדרך אל השימוש באובייקט ומעבר לו ולהציע מסע כפול - התפתחותי והגותי;

המסע ההתפתחותי הוא מסעו של האדם היחיד, המסע מ'אני אוהב אותך' – אני אוכל אותך' אל 'אני הורס אותך' – אני אוהב אותך'. זהו מסע הנפש מהידחפות על ידי אימפולס אהבה טורפני אל עבר היכולת לחיות את מלוא הרגש והדחף ובה בעת להכיר באחר ולרחוש לו אמפתיה עמוקה.

המסע ההגותי הוא מסעו של ויניקוט אל תורה חדשה של תוקפנות והרסנות, תורה שהייתה מחוץ חפצו במשך שנים רבות, וכאשר נוסחה במאמר "השימוש באובייקט" הוא ראה בה הן שיא תיאורטי והן אזור מנוחה אישי.

נקרא מאמרים שכתב ויניקוט במשך שלושים שנה (החל מ-1939) על התוקפנות ושורשיה, על הימזגותה של הנייעות לאימפולס האהבה הפרימיטיבית, על חלום 'הרס העולם' שחלם הוא עצמו, על השימוש באובייקט ועל תולדותיו של שימוש זה.

הסדנה פתוחה ל-12 מתמחים שסיימו שני סמינרים בתורת ויניקוט, ותתקיים ברח' המעביר 29, שכונת הדר יוסף, תל-אביב, בתאריכים: 12.2.19, 19.2.19, 2.7.19, 9.7.19, 16.7.19 בשעות 21:30-18:00

הפסיכואנליזה הזוגית והמשפחתית - התפתחות הפסיכואנליזה במאה העשרים ואחת

ד"ר חני מן-שלוי (טל. 052-2631547) mann.shalvi@gmail.com

הסדנה תציג בפני משתתפיה את ההתפתחות הפסיכואנליטית התיאורטית והקלינית בתחום הזוגי והמשפחתי.

יוצגו כמה מתפיסות היסוד המעוגנות בגישות יחסי אובייקט:

כפי שהומשגו על ידי Fairbairn, Dicks, Kernberg Bion, David and Jill Scharff, ומריקאים Mary Morgan and David Heison הבריטים, וכפי שהומשגו על בסיס תיאורית ה-link (תרגום מושג ה-el-vinculo הספרדי) על-פי Losso ו-Pichon-Rivière הדרום אמריקאים, Anna Maria Nicolo מאיטליה ועוד.

תיאוריות ה-link פחות מוכרות בארץ מאחר ורק לאחרונה תורגמו לאנגלית. נעקוב אחר התנועה שעושה הפסיכואנליזה מן הפסיכולוגיה של היחיד, הפסיכולוגיה של הדיאדה (אם-תינוק), לטריאנגולציה להבנת הרבדים הלא מודעים של הקשר הזוגי והמשפחתי. יושם דגש על התהליך הדיאלקטי המתקיים בין הלא מודע של הפרט, ללא מודע של הזוג והמשפחה ולכן על חשיבות הכרת תיאוריות אלו גם למי שעוסק אך ורק בפסיכואנליזה של הפרט.

דגש מיוחד יושם על התפקיד של ההעברה הבין-דורית של טראומה (Faimberg, 2005) בתהליכים הללו.

הסדנה פתוחה ל-15 מתמחים וחברים, ותתקיים ברח' יחזקאל שטרייכמן 3 דירה 4, תל אביב, בתאריכים: 1.3.19, 8.3.19, 15.3.19, 29.3.18, 5.4.18 בשעות: 14:00-10:00.

הפסיכואנליזה של הקבוצה – התיאוריה והשלכותיה על תפיסת הסובייקט האנליטי

ד"ר יוסי טריאסט (טל. 052-2502657) joseft@inter.net.il

במהלך שנותיה תרמה הפסיכואנליזה תובנות מרחיקות לכת לגבי התנהלותם של קבוצות, ארגונים וחברות - כמו גם לגבי התהליכים המודעים והלא מודעים המכוננים את התרבות כשם שהם מחוללים לעיתים גם את חורבנה. גיחותיה לעולם הקבוצות נשמרו בראיה היסטורית במעין גטו רעיוני אף שהשפיעו בצורה מהותית על התפתחות הבנת האדם של הפסיכואנליזה.

מטרת הסדנה היא ליצור הכרות עם נקודות מבט שונות שמהם בחנה הפסיכואנליזה את הפסיכודינמיקה של הקבוצה - ולדון בהשלכות (הישירות והעקיפות) של רעיון 'הקבוצה כשלם' על תפיסת הסובייקט האנליטי. נקרא (בין השאר) מכתבי פרויד (מודל הדחף), ביון (עולם יחסי האובייקט) ו-Foulkes; פסיכולוגיית האגו (המודל של הקונפליקט המוקדני) וכן - ויניקוט וקוהוט (בהקשר לקבוצות ותרבות).

הסדנה היא תיאורטית, אינה מחייבת ידע מוקדם ותאור בדוגמאות מקבוצות טיפוליות, מחיי ארגונים, מתהליכים פוליטיים-חברתיים ועוד – בניסיון לעקוב אחר התנועה (התימאטית) שעושה הפסיכואנליזה מן הפסיכולוגיה של היחיד, לדיאדה (אם-תינוק), לטריאנגולציה; לקבוצה; למטריקס ובחזרה אל היחיד..

הסדנה פתוחה ל-10 מתמחים וחברים, ותתקיים במכון טריאסט-שריג; מבצע קדש 23א', תל אביב, בתאריכים: 3.5.19, 10.5.19, 17.5.19, 24.5.19 בשעות: 14:30-09:30.

אובדנים והתפתחות – מבט פסיכואנליטי על המחצית השנייה של החיים

יעל ברוך (טל. 02-5636083) ylbaruch@gmail.com

עליית תוחלת החיים בעולם המערבי הביאה לגידול ולהתחזקות כלכלית ותודעתית של האוכלוסייה המבוגרת-יותר, ובהתאם, לביקוש גובר מצד אנשים מבוגרים-יותר לטיפול פסיכואנליטי. ההבנה של התהליכים הנפשיים הפועלים בשלב זה של החיים הפכה, לפיכך, לרלוונטית מתמיד, כשם ששאלת ההתאמה לאנליזה (analizability) של מטופלים מבוגרים-יותר הפכה לאתגר מקצועי שאנליטיקאים נדרשים לתת לה מענה הולם.

נתבונן על התהליכים הנפשיים המרכזיים במחצית השנייה של החיים מנקודות מבט תיאורטיות שונות ונראה שבתקופה זו יש התמודדות מרכזית עם אובדנים, אך גם הזדמנות להתפתחות. נשאל על אילו כיווני התפתחות ניתן לדבר בבגרות על שלביה השונים, וכיצד ממשיגים התיאורטיקנים השונים אפשרויות אלו.

נראה כי התרומות השונות שותפות לקביעה כי ההכרה בסופיות החיים, הופכת מוחשית במחצית השנייה של החיים, ומהווה מארגן נפשי רב עוצמה אשר עשוי להביא לפתולוגיה משמעותית אך גם יכול להוביל להתפתחות פסיכולוגית משמעותית.

נשאל מה מאפיין טיפולים פסיכואנליטיים בבגרות המאוחרת, האם מדובר באותם עקרונות טיפוליים, האם יש בו דגשים ייחודיים? מה מאפיין את מטריצת ההעברה וההעברה-הנגדית? הספרות מעלה, למשל, כי רוב הקשיים בעבודה פסיכואנליטית עם מטופלים מבוגרים-יותר, הינם של המטפל ולא של המטופל, כאשר גורם מכריע היא יכולתו של המטפל לקבל בדרך אינטגרטיבית את התופעות הקיומיות של הזדקנות ושל סופיות החיים. נקרא מאמרים המביאים תיאורים של אנליזות של מטופלים מבוגרים-יותר, ונדון בתיאורי אנליזות מניסיונם של המשתתפים בסמינר.

הסדנה פתוחה ל 12 מתמחים וחברים, ותתקיים במכון בירושלים, בתאריכים: 5.7.19, 12.7.19, 19.7.19, 26.7.19 בשעות 10:15 – 15:00.

פסיכוזה ומשמעות

ד"ר עמי אבני (טל. 054-8080838) ami@dravni.co.il

בפסיכוזה, יש מקום מרכזי לשאלת ההבנה וההתייחסות לדיבור הפסיכוטי. בשיח האנליטי יש מתח מתמיד בין הנטייה לראות בדיבור הפסיכוטי, ובתופעות פסיכוטיות נוספות דוגמת ניתוק, פירוק, מחשבות שווא והזיות, כביטוי דחפי לא מאורגן או כתוצר הרס ופירוק, לבין הנטייה, שדומה שהיא הולכת וגוברת בשנים האחרונות, לראות בדיבור הפסיכוטי כנושא משמעות, גם אם זו אינה תמיד גלויה ובהירה.

שאלה זו הופכת מרכזית, הן משיקולים פוליטיים והן עקב ההכרה הגוברת, גם אם אינה נחלת הכלל, בתפקידם של טראומות, כשלים אמפתיים והפרעות בהתקשרות ובתקשורת בהופעת הפסיכוזות, כולל סכיזופרניה, במקביל להכרה הגוברת במרכזיותו של הטיפול הפסיכותרפי במצבים אילו, לאחר שנים ארוכות בהן נתפס כשולי, אזוטרי וחסר ערך.

מטרת הסדנה היא בחינת הדיבור הפסיכוטי, ניסוחו, השימוש בו, משמעותו עבור האני ומול האחר, בפסיכוזות קשות, במיוחד בסכיזופרניה, ומתוך כך, שאלת ההתייחסות אליו בטפול, תוך בחינת שאלת הכינון וההבניה של משמעויות, שפה וחשיבה.

הדיון ישען על דוגמאות קליניות מהספרות ומניסיונם של המשתתפים. יידונו כותבים שונים מפרויד ואילך, חלקם מגישות משיקות לגישות אנליטיות, הנמצאות בשנים האחרונות במרכז הדיון. אילו יבחנו מפרספקטיבה אנליטית.

הסדנה פתוחה ל-12 מתמחים וחברים, עם עדיפות למתמחים המטפלים במטופלים קשים. תתקיים בתל אביב, בתאריכים: 2.7.19, 9.7.19, 16.7.19, 23.7.19, בשעות 17:00 – 22:00.

סדנה (מסלול הילדים)

פרופ' יולנדה גמפל (טל. 09-9515094) yolandag@post.tau.ac.il
פומפי בטיסט-הראל (טל. 03-6420313, 052-5991970) pumpiharel@gmail.com

פרטים על הנושא והמועדים יימסרו בהמשך.

מסלול הילדים

סמינרים קצרים מ-13 פגישות ידרשו השלמות של סמינרים נוספים כדי להיות מוכרים כסמינר מלא במסלול.
הסמינרים הקליניים פתוחים לכל מי שעושה אנליזה של ילד/מתבגר .

פורום ילדים

פרופ' יולנדה גמפל (טל. 09-9515094) yolandag@post.tau.ac.il

פורום הילדים' הינו קבוצת קריאה וחשיבה שפתוחה הן לחברים והן למתמחים המתעניינים בעבודה עם ילדים ונוער.
נושא הפורום השנה: "מה אנחנו לומדים מתוך הצצה בעבודתם של מלצר על אוטיזם ושל אסתר ביק ומרתה האריס על תצפיות בתינוקות ביחס לעבודה הקלינית שלנו"
הפגישות מתקיימות אחת לחודש, ביום ראשון השני של כל חודש, החל מנובמבר, בשעות 20:00-22:30.
למתמחי מסלול הילדים, השתתפות של שנתיים שקולה לסמינר סמסטריאלי.

סדנה

פרופ' יולנדה גמפל (טל. 09-9515094) yolandag@post.tau.ac.il
פומפי בטיסט-הראל (טל. 03-6420313, 052-5991970) pumpiharel@gmail.com
פרטים על הנושא והמועדים יימסרו בהמשך.

שנה א*

תצפית בתינוקות

נעמי מילר (טל. 09-7672844, 054-4265686) naomiler56@gmail.com
אירית לובלינסקי (טל. 054-4622102) lyirit@gmail.com

תצפית בתינוק הוא קורס חווייתי המתבסס על תצפית שבועית בתינוק בסביבתו הטבעית. הצופה מגיע לבית המשפחה מידי שבוע לשעת תצפית אותה ירשום עם סיומה. בסמינר שיתקיים פעם בשבועיים יתקיים דיון בתצפיות. התצפית לאורך זמן מאפשרת לעקוב אחר התפתחות דפוסי הקשר אם תינוק, והשפעתם על האופן שבו מתעצבת אישיותו של התינוק. השיתוף בקבוצה מאפשר לראות דפוסי שונים בהתהוותם.

העמדה של הצופה המתבונן מאפשרת לו לחדד את העמדה האנליטית. זאת עמדה של מעורבות רגשית והתבוננות פנימית, ובו זמנית מרחק מספיק שמאפשר התבוננות. הצופה לומד לשאת את ההזדהויות השונות אליהן הוא נשאב בתצפית, ומחדד את יכולתו לקרוא ולפענח תקשורת לא מילולית.

הסמינר יתקיים פעמיים בחודש **לאורך כל השנה**, בתאריכים: 30.10.18, 13.11.18, 27.11.18, 11.12.18, 25.12.18, 8.1.19, 22.1.19, 29.1.19, 12.3.19, 26.3.19, 9.4.19, 30.4.19, 14.5.19, 11.6.19, 25.6.19

יתקיימו **שני מפגשים מקדימים** להסבר וליווי בתהליך מציאת תינוק.
המפגשים יתקיימו בימי שלישי בשעה 17:30 בתאריכים 4.9.18, 9.10.18.

* מתמחים משנים אחרות המעוניינים להשתתף מתבקשים לפנות למרגנית עופר

שנה ב

פסיכואנליזה עם ילדים: המבט הקלייניאני (השלמה לסמינר מושגי יסוד בחשיבה הקלייניאנית)
הוגו גולדיוק (טל. 09-7719671, 050-5549613) hgoldiuk@gmail.com

בסמינר נלמד ונדון איך הפרדיגמה הקלייניאנית, מבינה כמה ממושגי היסוד המלווים את המפגש האנליטי עם ילדים כגון: משחק, פנטזיה, העברה, עמדות ותסביך אדיפלי. בהתאם למסורת הקלייניאנית הדיון ילווה ביישומן של ההמשגות התיאורטיות לעבודה הקלינית. הסמינר יתקיים **בסמסטר א'**, בתאריכים: 30.10.18, 13.11.18, 27.11.18, 11.12.18, 25.12.18, 8.1.19, 22.1.19, 29.1.19 למשתתפים בסמינר יוכר הסמינר **מושגי יסוד בחשיבה הקלייניאנית** כסמינר במסלול הילדים.

שנה ג' ומעלה (כולל מתמחים ותיקים וחברים)

פתולוגיות בילדות במבט התפתחותי - המשך (סמינר שנתי)
היושע (שוקי) דורבן (טל. 03-6969803) j-durban@inter.net.il

סמינר המשך לסמינר שהתקיים בשנה שעברה, פתוח גם למצטרפים חדשים. נעסוק בסמינר בחמש השנים הראשונות לחיים מרגע ה-conception, במופעים ההתפתחותיים האופייניים לכל שנה, ובאופן בו נרשמים בעולמו הפנימי הלא מודע של הילד. נתמקד בהפרעות אופייניות לכל שלב התפתחותי, ולאופן בו ניתן להתמודד עמן באנליזות – מתוך דגש על השילובים הייחודיים הנדרשים של סטינג, פרשנות ונוכחות האנליטיקאי. המשתתפים יידרשו להביא שעות מתוך עבודתם.

הסמינר יתקיים שלוש פעמים בחודש **לאורך כל השנה**, בתאריכים: 30.10.18, 13.11.18, 20.11.18, 27.11.18, 18.12.18, 25.12.18, 8.1.19, 15.1.19, 22.1.19, 29.1.19, 12.3.19, 19.3.19, 26.3.19, 9.4.19, 16.4.19, 30.4.19, 14.5.19, 21.5.19, 11.6.19, 18.6.19, 25.6.19

הסמינר פתוח למסלול הילדים בלבד. מצטרפים חדשים יוכלו לקבל את חומר ההרצאות משנה שעברה.

סמינר קליני (סמינר שנתי)
היושע (שוקי) דורבן (טל. 03-6969803) j-durban@inter.net.il
מרגנית עופר (טל. 03-5718423, 052-3260495) Marganit.ofer@gmail.com

הסמינר יתקיים שלוש פעמים בחודש **לאורך כל השנה** בתאריכים: 30.10.18, 13.11.18, 20.11.18, 27.11.18, 18.12.18, 25.12.18, 8.1.19, 15.1.19, 22.1.19, 29.1.19, 12.3.19, 19.3.19, 26.3.19, 9.4.19, 16.4.19, 30.4.19, 14.5.19, 21.5.19, 11.6.19, 18.6.19, 25.6.19

מתמחים ותיקים וחברים (בלבד)

סמינר קליני
ד"ר ויויאן שטרית-וטין (טל. 02-6733856, 054-2029057, ק 02-6734571)
marchet@zahav.net.il

הסמינר פתוח **לחברים ולמתמחים ותיקים** המבקשים להשלים את מסלול הילדים. הסמינר יתקיים **בסמסטר השני** פעם בחודש **בימי רביעי** בשעה 00:20-21:30, ברח' גיורג' אליוט 1 **בתל-אביב**, בתאריכים: 19.3.19, 16.4.19, 21.5.19, 18.6.19

סמינר קליני נוסף, **למתמחים ותיקים ולחברים המשלימים את מסלול הילדים**, יפתח עפ"י דרישה.

סמינרים מהתכנית הכללית המוכרים למסלול הילדים

מושגי יסוד בחשיבה הקלייניאנית (שנה ב'), מוכר למשתתפים בהשלמה – פסיכואנליזה עם ילדים: המבט הקלייניאני

ורד נבו (טל. 09-9503338, 052-3695783) verednev@gmail.com

השפעותיה של התיאוריה שפיתחה מלאני קליין ניכרות בזרמים רבים בחשיבה הפסיכואנליטית ובעבודה הטיפולית כיום, והמשגותיה מעוררות שוב ושוב תובנות חדשות, התלבטויות, מחלוקות. נערוך במהלך הקורס היכרות עם הפיתוחים התיאורטיים העיקריים של קליין, דרך מספר צירים: הרצף של התפתחות חשיבתה, הקונטקסט ההיסטורי וההקשרים של פיתוחיה למצע החשיבה הפרוידיאני. ציר נוסף – התרומה וההעמקה של עמיתה ותלמידיה בני דורה לחשיבתה. נתייחס בקצרה גם להרחבות ופיתוחים עכשוויים של מושגיה.

בהתאם לצירים אלה, נקרא בכתביה של קליין עצמה ובחלק מהמקורות השונים, תוך החלת החשיבה התאורטית לקליניקה, אותה נפגוש בדוגמאות מהספרות ומנסיונם של המשתתפים. המושגים שבהם נעסוק קשורים ושלובים ביניהם, ומכתיבים את הפרקטיקה של המפגש הטיפולי, את סוג המטופלים וגילם, ואת תפיסת ההעברה - אופן ההקשבה, אופן ותזמון הפרושים, תכנם והבנת האינטראקציה בחדר.

מצבים מנטליים ראשוניים – התמקמות ודיבור (שנה ב')

אורנה וסרמן (טל. 03-5719194, 050-6473329) ownsec@gmail.com

מצבים מנטליים ראשוניים מאתגרים אותנו כבני אדם וכמטפלים. הניסיון להמשיג ולהבין את הקורה בהם, החוויה המתעוררת בנו כשאנחנו במגע עם מצבים אלה, ובעיקר החשיבה אודות אופן ההתמקמות והדיבור המתבקש במצבים אלה יהיו במרכז הסמינר.

היבטים טכניים של החשיבה הוויניקוטיאנית (שנה ג')

טלי תמיר-אורון (טל. 03-5715368, 054-4945439) talio@netvision.net.il

ויניקוט מזמין אותנו להקשיב ולחקור את החיים הנפשיים המתגלים באנליזה באופנים יחודיים, אשר נובעים מתוך הפיתוחים התאורטיים המקוריים שלו. ניחד את הסמינר לחקירה משותפת של הפיתוחים החדשניים של הרעיונות של ויניקוט לטכניקה האנליטית.

נבחן לעומק את החשיבה הוויניקוטיאנית אודות הטכניקה של הפירוש באנליזה, את העבודה האנליטית מתוך מרחב פוטנציאלי; את ההבנה של תהליכי התפתחות נפשית מוקדמת והתגלמותם בהעברה באנליזה, כמו גם את ההבנה והתפתחות מתוך מצבי שבר וקריסה נפשית באנליזה ועוד.

נבחן ונבין לעומק את הרעיונות אודות הפיתוחים הטכניים של ויניקוט מתוך הניסיון הקליני של המשתתפים בסמינר במרחב האנליטי.

מיניות ילדית (שנה ג')

יואל מילר (טל. 054-4265681) joelmilr@yahoo.com

"The great discovery of psychoanalysis is perhaps less the existence of infantile sexuality than its active presence in the unconscious psychic life of the adult."

(Widlocher, Daniel, 2002. *Primary Love and Infantile Sexuality: An Eternal Debate*)

המושג מיניות ילדית מהווה את אחת מאבני היסוד בחשיבתו של פרויד ובפסיכואנליזה. לדבריו, מהווה היצירות גורם מרכזי בהתפתחות ובהבניית האישיות. היא מהווה ציר התפתחותי ומבנה בנפש. לעומת זאת, מזה כמה עשורים בשיח התיאורטי והקליני נעדרת חשיבה ממוקדת במיניות. הדגשי התיאוריה הפסיכואנליטית מתמקדים ביחסי אובייקט ובהתפתחות העצמי. בסמינר נלמד שיצר מיני וקשר הם שני צירים התפתחותיים מקבילים, שזורים זה בתוך זה בהבניה ובהבנה של כלל האישיות, ושתיאוריה אחת איננה מייצרת את השנייה. יחסי האובייקט משפיעים על המיניות והמיניות משפיעה על יחסי האובייקט. ננסה ליצור מרחב לחשיבה והמשגה של שני

צירים אלה נחדד את המבט של המטפל על מופעי המיניות בשיח הטיפולי. נתבונן במיניות כפנטזיה שמעצבת מבנים תוך אישיים (פנטזיה, מבני חשיבה, יכולת הכלה, מנטילזציה וסימבוליזציה, רמות ארגון) ובין אישיים (יחסי האובייקט הפנימיים). נקרא בסמינר ספרות קלאסית (פרויד, קליין, ומלצר) וגם ספרות עכשווית בנושא (בריטון, בירקסטד-ברין, וילדלושר, סקרפונה, לאפלנש).

אנליזות במטופלים קשים

סמינר קליני

יעל סמואל (טל. 09-7744412, 052-8645686) samuelyael2@gmail.com

הסמינר יתקיים לאורך כל השנה בתאריכים:

29.1.19, 22.1.19, 8.1.19, 25.12.18, 27.11.18, 13.11.18, 30.10.18
25.6.19, 11.6.19, 14.5.19, 30.4.19, 9.4.19, 26.3.19, 12.3.19

סדנה: פסיכזוה ומשמעות

ד"ר עמי אבני (טל. 054-8080838) ami@dravni.co.il

בפסיכזוה, יש מקום מרכזי לשאלת ההבנה וההתייחסות לדיבור הפסיכוטי. בשיח האנליטי יש מתח מתמיד בין הנטייה לראות בדיבור הפסיכוטי, ובתופעות פסיכוטיות נוספות דוגמת ניתוק, פירוק, מחשבות שווא והזיות, כביטוי דחפי לא מאורגן או כתוצר הרס ופירוק, לבין הנטייה, שדומה שהיא הולכת וגוברת בשנים האחרונות, לראות בדיבור הפסיכוטי כנושא משמעות, גם אם זו אינה תמיד גלויה ובהירה.

שאלה זו הופכת מרכזית, הן משיקולים פוליטיים והן עקב ההכרה הגוברת, גם אם אינה נחלת הכלל, בתפקידם של טראומות, כשלים אמפתיים והפרעות בהתקשרות ובתקשורת בהופעת הפסיכוזות, כולל סכיזופרניה, במקביל להכרה הגוברת במרכזיותו של הטיפול הפסיכותרפי במצבים אילו, לאחר שנים ארוכות בהן נתפס כשולי, אזוטרי וחסר ערך.

מטרת הסדנה היא בחינת הדיבור הפסיכוטי, ניסוחו, השימוש בו, משמעותו עבור האני ומול האחר, בפסיכוזות קשות, במיוחד בסכיזופרניה, ומתוך כך, שאלת ההתייחסות אליו בטפול, תוך בחינת שאלת הכינון וההבניה של משמעויות, שפה וחשיבה.

הדיון ישען על דוגמאות קליניות מהספרות ומניסיונם של המשתתפים. יידונו כתבים שונים מפרויד ואילך, חלקם מגישות משיקות לגישות אנליטיות, הנמצאות בשנים האחרונות במרכז הדיון. אילו יבחנו מפרספקטיבה אנליטית.

הסדנה פתוחה ל-12 מתמחים וחברים, עם עדיפות למתמחים המטפלים במטופלים קשים. תתקיים בתל אביב, בתאריכים: 2.7.19, 9.7.19, 16.7.19, 23.7.19, בשעות 17:00 - 22:00.

אינדקס שמות המורים

15.....	טמיר יוסי	26, 22.....	אבני עמי, ד"ר
21, 5.....	טריאסט יוסי, ד"ר	6.....	אהד דוד
15.....	ירט עמירה	19, 16, 15.....	אהרוני חגית
7.....	כהן חזי, ד"ר	17, 10.....	אור גיא, ד"ר
23.....	לובלינסקי אירית	13.....	אמיר אילן, ד"ר
7, 6.....	לוי איתמר, ד"ר	12.....	ארליך שמואל, פרופ'
16, 14, 12.....	לוריא איתמר, ד"ר	20.....	ארליך-גינור, מירה
20.....	לנדאו-פרכטר אתי	17.....	ארנוביץ יהושע, ד"ר
17.....	מוזס שרה	17.....	אשל עפרה, ד"ר
25, 9.....	מילר יואל	23, 22.....	בטיסט-הראל, פומפי
23, 12, 5.....	מילר נעמי	19.....	בלס רחל, פרופ'
21.....	מן-שלוי חני, ד"ר	18, 16, 14, 11.....	בן צור מתי
25, 16, 14, 7.....	נבו ורד	10.....	בקר אבי
8.....	נוסבאום אלומית	10.....	ברגשטיין אבנר
26.....	סמואל יעל	8, 6.....	ברגשטיין משה, ד"ר
9.....	עניס-אברהם חיה	22.....	ברוך יעל
12, 5.....	פאר-גולדין אילנה	8, 6.....	ברמן עמנואל, פרופ'
10.....	פלג-עשבי גליה	10.....	ברנע תמר
15, 9.....	פרנקל יהודה, ד"ר	8.....	ברק-מלמד עידית
13, 6.....	קוך-סטולוב ליה	23, 10, 7.....	גולדיוק הוגו
20.....	קולקר שרה	9.....	גורביץ חיותה
11.....	קינן נעמה	7.....	גורן מרית
13.....	קליפלד דניה	14.....	גלט דינה, ד"ר
18.....	רוט מירב, ד"ר	23, 22.....	גמפל יולנדה, פרופ'
16, 14.....	רולניק ערן, ד"ר	19.....	גרזי שמואל
17.....	שטיינבוק מאיר, ד"ר	24.....	דורבן יהושע (שוקי)
14.....	שטיינבוק סמדר	12.....	הס נועה
24, 10.....	שטרית-וטין וויאן, ד"ר	25, 13.....	וסרמן אורנה
16, 14.....	שלקס שי, ד"ר	18.....	וקשטיין חנה
25, 8.....	תמיר-אורון טלי	13.....	חיימוב יגאל
		18, 16, 14, 11, 7, 6.....	חיימסון-בוגט טלי